

може сприяти швидкому та ефективному вирішенню конфліктів між працівниками та роботодавцями.

Загалом, правовий захист права на працю в умовах приватно-правових відносин в Україні є актуальною та складною проблемою, яка вимагає комплексного підходу та постійного вдосконалення законодавства та практики його застосування з метою забезпечення справедливих та безпечних умов праці для всіх громадян.

Список використаних джерел:

1. Кодекс законів про працю України: Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Василь Бонтлаб. Право на судовий захист трудових прав: науково-теоретичний аспект. Підприємництво, господарство і право. № 9. 2018 с. 68–73

Ващук Я. С.

аспірант

Західноукраїнський національний університет

e-mail: yaroslavashuk@gmail.com

ПОРЯДОК ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ВНАСЛІДОК ДТП

Кількість автомобілів на дорогах нашої країни постійно зростає, що, в свою чергу, підвищує ризики до дорожньо-транспортних пригод (ДТП). Жоден водій не застрахований від ДТП. Причиною ДТП може стати несправність автомобіля, погодні умови тощо.

Щороку збільшується кількість автопригод на дорогах і це стає все більш актуальною проблемою у нашій державі, адже дана ситуація зумовлюється тим, що з одного боку щороку кількість транспортних засобів ввозиться до нашої держави все в більшій і більшій кількості а з іншого боку є велика кількість водіїв із недостатньо високим рівнем підготовки та

навичок управління транспортними засобами в міській місцевості із перевантаженим трафіком машин, а також із відсутністю культури керування на дорогах, внаслідок чого і відбуваються дорожньо-транспортні пригоди. За інформацією управління патрульної поліції України протягом 2023 року в нашій державі сталось 23642 дорожньо-транспортних пригод із загиблими та травмованими, що на 26,9 % більше ніж у 2022 році, що складала 18628 ДТП.

Слід зазначити, що більшість учасників дорожнього руху попадаючи в ДТП не знають, як правильно діяти, що потрібно робити, щоб винна особа або її страхова компанія виплатили повну компенсацію за завдані збитки.

Актуальність питання отримання відшкодування в наслідок ДТП, як зазначають Чорний С.О. та Антонюк О.І [7], визначається за такими ознаками, як: швидкий розвиток науково-технічного прогресу та різке збільшення кількості автомобілів, що як наслідок підвищує ризик аварій на дорогах України; значна кількість нерозкритих адміністративних та кримінальних правопорушень за якими завдано шкоди внаслідок ДТП; недосконалість норм чинного законодавства, які регулюють питання відшкодування шкоди завданої внаслідок ДТП, що у підсумку створює проблеми на практиці для учасників дорожньо-транспортних пригод та третіх осіб.

Від так, необхідно зауважити, що Законом України може бути передбачений обов'язок фізичної або юридичної особи, яка володіє автомобілем, укласти договір обов'язкового страхування. Доцільно звернути увагу, що такий договір укладається з метою забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та/або майну потерпілих внаслідок ДТП та захисту майнових інтересів осіб які страхуються. А тому питання пов'язанні із обов'язковим страхуванням цивільної відповідальності та страховими виплатами визначені у законі України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності» [1].

Нормами вище зазначено Закону передбачено, що у разі настання ДТП, водій транспортного засобу, котрий скоїв таку пригоду, зобов'язаний негайно, але не пізніше трьох робочих днів з дня настання ДТП, письмово надати страховій компанії повідомлення про настання дорожньо-транспортної пригоди, а також відомості про місцезнаходження свого автомобіля та майна, що зазнало пошкодження під час аварії, контактний номер телефону, свою адресу проживання. А також учасники ДТП мають зберігати пошкоджені автомобілі у такому стані, в якому воно знаходилося після аварії. Ці дії націлені для визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків. При цьому представник страхової компанії зобов'язаний протягом 10 робочих днів, провести огляд пошкодженого автомобіля потерпілого та скласти протокол (акт) огляду пошкодженого транспортного засобу в змісті якого зазначити відомості про транспортний засіб, технічний стан, перелік та опис пошкоджень, які були отримані внаслідок ДТП. У разі якщо представник страховика не з'явився у визначений строк, потерпілий має право самостійно обрати експерта для визначення розміру шкоди і у такому випадку страхова компанія винуватця ДТП зобов'язана відшкодувати потерпілій особі витрати на проведення експертизи (дослідження).

Також для отримання страхового відшкодування за шкоду заподіяну внаслідок ДТП потерпілий подає страховій компанії заяву про страхове відшкодування де у змісті вказує свої анкетні дані, місце проживання, зміст майнових вимог, інформацію про вже здійснені взаєморозрахунки а також інші документи визначені п. 35.2 ст. 35 Закону [1]. Рішення про здійснення страхового відшкодування та/або відмову приймається страховою компанією протягом 15 днів з дня узгодження розміру страхового відшкодування з особою, яка має право на отримання відшкодування, за наявності документів, зазначених у статті 35 Закону [1] але не пізніш, як через 90 днів з дня отримання заяви про страхове відшкодування. [1, п.36.2

ст.36]. Слід при цьому пам'ятати, що сума страхового відшкодування обмежується лімітами відповідальності страховика, які визначені умовами укладеного полісу обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності та іншими особливостями визначеними в нормах Закону [1]. Станом на сьогоднішній день ліміт відповідальності на одного потерпілого за шкоду заподіяну майно складає 160 тис. гривень а за шкоду заподіяну життю та здоров'ю 320 тис. гривень. Також при укладанні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності може бути визначена франшиза, яка не може перевищувати 2 відсотки від страхової суми, в межах якого відшкодовується збиток, заподіяний майну потерпілих та яка завжди зменшується при виплаті страхового відшкодування за шкоду заподіяну майну адже повинна відшкодовуватись винною особою. При цьому сума франшизи при шкоді заподіяної життю та здоров'ю не застосовується.

Окрім вище наведеного нормами Закону [1] передбачено, що шкода, пов'язана з пошкодженням транспортного засобу відшкодовуються потерпілому лише витрати, пов'язані з відновлювальним ремонтом транспортного засобу з урахуванням зносу а також за мінусом податку на додану вартість. Натомість доплата ПДВ, здійснюється потерпілому лише за умови отримання страховою компанією документального підтвердження факту оплати проведеного відновлювального ремонту автомобіля суб'єктом господарювання, який є платником податку на додану вартість.

У свою чергу цивільним кодексом України передбачено, що під збитками слід розуміти втрати, який особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, чи витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки). Отже, доказами реальних збитків завданих власнику автомобіля внаслідок ДТП можуть бути, як: рахунки, фіскальні, товарні чеки про вартості ремонтних робіт, купівлю запчастин, вузлів, агрегатів чи матеріалів для проведення

відновлювального ремонту транспортного засобу, акти виконаних робіт та/або висновок експертного дослідження складений судовим експертом чи звіт про оцінку виготовлений оцінювачем (суб'єктом оціночної діяльності). Від так за результатами розгляду поданих потерпілим документів страхова компанія приймає рішення про виплату страхового відшкодування або про відмову. У випадку, якщо виявиться, що винний водій не застрахував свою цивільну відповідальність, тобто не укладав договорів обов'язкового страхування зі страховою компанією, або не поновлював такий договір після його закінчення, то відшкодування за такого водія виплачує Моторно-транспортне страхове бюро України. Якщо ж страхова відмовила у виплаті повністю або частково необхідно звертатись до суду з позовом. При цьому, важливо розміти що з винної особи шкода стягується лише в розмірі, який не покривається страховкою, тобто: франшиза, якщо вона визначена полісом обов'язкового страхування, втрата товарної вартості, розмір матеріальних збитків що перевищує встановлений ліміт страховика, розмір втраченого заробітку (доходу) та моральна шкода.

Отже, підбиваючи підсумок слід сказати, що потенційно потрапити у дорожньо-транспортну пригоду може кожна людина, незалежно від стажу керування автомобілем, оскільки на дорозі ми взаємодіємо з іншими учасниками дорожнього руху. Від так, якщо вже сталося ДТП потрібно вийти з цієї прикрої ситуації з мінімальними збитками і чітко дотримуватися норм Закону, що дасть можливість повністю відшкодувати завдані збитки – покрити вартість ремонту автомобіля.

Список використаних джерел:

1. Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 1 липня 2004 року №1961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>
2. Назаренко В. В. Окремі аспекти доказування у справах про відшкодування шкоди, завданої внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/40.pdf

3. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» від 07.11.2015 №1395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>
4. Офіційний сайт державного підприємства Український науково-дослідний інститут медицини транспорту Міністерства охорони здоров'я. URL: <https://medtransvp.com.ua/u-2023-rotsi-vnaslidok-dorozhno-transportnykh-pryhod-v-ukraini-zahynulo-ponad-3-tysiachi-hromadian/>
5. Положення про автоматизовану систему документообігу суду. Рішення Ради суддів України від 26 листопада 2010 року № 30 (зі змінами) від 02.04.2015 №25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025414-15#Text>
6. Чорний С. О., Антонюк О. І. Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок дорожньо-транспортної пригоди: проблемні питання вирішення спорів. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/3880/3913>

Гарасимків Л. І.

аспірант

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах розвитку суспільства у взаємовідносинах між чоловіком та жінкою відбуваються зміни, в тому числі і в трудових правовідносинах. Зменшення гендерної нерівності сьогодні є одним із важливих напрямків розвитку в Україні. Це питання пронизує всі аспекти сьогодення й є актуальним у житті кожної людини. Відповідно до ст. 24 Конституції України [1] громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Це означає, що одним із основних завдань нашої держави є забезпечення рівності громадян у всіх суспільних відносинах, у тому числі й трудових. Забезпечення гендерної рівності є дуже важливим елементом розвитку сучасної демократичної країни. Тому держава повинна потурбуватися не тільки про закріплення цього принципу на законодавчому рівні, а й про механізми забезпечення його на місцях та варіанти захисту для громадян у разі його порушення.